

kosten waren in 1982 f 8.255,24 waarvan de helft voor rekening kwam van energiekosten!!

In zijn dankwoord zei Willem dat hij blij was met de toegekende onderscheiding. Het was voor hem een bewijs dat men waardering had voor het werk dat gedaan werd aan de revalidatie van vogels. Het was voor hem een stimulans om met het werk door te gaan.

STIVONO feliciteert beide medewerkers dan ook hartelijk met de hen toegekende onderscheiding.

Stichting Vogelasiel Noordwijk
p/a Joh.Molegraafstraat 6
2201 LK NOORDWIJK

bosmuis

De zoogdieren, amfibieën en
reptielen in
Noordwijk en omgeving.

In ons land komen tegenwoordig 58 soorten zoogdieren, 14 soorten amfibieën en 7 soorten reptielen voor.

In tegenstelling tot b. v. vogels en planten is er over de verspreiding van deze soorten in Noordwijk en omgeving niet zo veel bekend. Slechts bij min of meer spectaculaire gebeurtenissen, zoals het verschijnen van de vos in de duinen en de massale slachtingen van de pad in het wegverkeer, wordt door onze vereniging aandacht aan deze groep diersoorten besteed.

Nu is het natuurlijk zo dat vooral zoogdieren in het algemeen een onopvallende levenswijze hebben in vergelijking tot b.v. vogels.

Om echter inzicht te krijgen in de huidige en vroegere verspreiding van soorten, of en achteruitgang dan wel vooruitgang optreedt, wat de oorzaken hiervan zijn en wat hieraan gedaan kan worden, is het bijna noodzakelijk dat er gegevens over de verspreiding zijn, liefst over een reeks van jaren.

In het onderstaande overzicht wordt een poging gedaan om een zo compleet mogelijk beeld te geven van de vroegere en huidige verspreiding van zoogdieren, amfibieën en reptielen in Noordwijk en omgeving, d.w.z. voornamelijk Noordwijk en Noordwijkerhout.

Een waarschijnlijk belangrijke bron voor gegevens: het Museum voor Natuurlijke Historie in Leiden werd nog niet geraadpleegd. Het overzicht is dan ook zeker nog niet compleet. Het is vooral bedoeld als aansporing voor elke veldwaarnemer om waarnemingen te noteren. Het is wellicht de moeite waard om in navolging van b.v. de Flora van Noordwijk, dit overzicht jaarlijks aan te vullen en hiervan verslag te doen in de Strandloper.

Voor de liefhebbers is er dus werk aan de winkel.

Dan volgt hieronder de voorlopige inventarisatie. De cijfers achter de waarnemingen hebben betrekking op de geraadpleegde bron, zie hiervoor aan het eind van het artikel.

A.Zoogdieren

1.Egel.

Waarschijnlijk algemeen in bossen duinen, stedelijke gebieden met veel groen, houtwallen en ruigten e.d. Wordt nogal eens als verkeersslachtoffer gevonden langs de Gooweg en de Duinweg.(10)

2.Dwergspitsmuis.

In 1968-1974 gevonden in braakballen, afkomstig van Nieuw-Leeuwenhorst, de Noordduinen, de Amsterdamse Waterleidingduinen en villapark "de Zuid" (Noordwijk aan Zee).(8)

3.Bosspitsmuis.

In 1969-1974. gevonden in Braakballen afkomstig uit Nieuw Leeuwenhorst, Offem, Noordduinen, AW-duinen en De Zuid.(8)

Voorjaar 1983: dood gevonden in Noordduinen 1 ex in Kavel 1.(10)

4.Huisspitsmuis.

Tussen 1946 en 1970 een braakbalvondst in de gemeente Noordwijkerhout.(6)

5.Mol.

Waarschijnlijk talrijk in bossen, duinen en cultuurgronden.

6.Watervleermuis.

Rond 1972 overwinterend in bunkercomplex in de zeeduinen ten noorden van Noordwijk.(10)

7.Meervleermuis.

Tussen 1946 en 1970 een vangst of waarneming in de gemeente Noordwijk.(6)

8.Snorvleermuis.

Winterverblijfplaats in bunkercomplex zeeduinen Noordwijk.(10)

9.Grootoorvleermuis.

Van de Gewone of Grijze Grootoorvleermuis werd tussen 1946 en 1970 een exemplaar gevangen of waargenomen.(6)

In de jaren zeventig in bunkercomplex in de zeeduinen van Noordwijk.
(10)

10.Dwergvleermuis.

Determinatie als Dwergvleermuis niet geheel zeker. De afgelopen 5 jaar werd 2 x een ex. in het vogelasiel gebracht.
(10)

Overwintert al minstens 5 jaar in wisselend aantal in een spouwmuur aan de V.Limburg Stirumstraat. Aantal schommelend van 8 - 30 ex.(10)

Grootoorvleermuis

11. Rosse Vleermuis.

Tussen 1946 en 1970 een vangst of waarneming in de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout.(6)

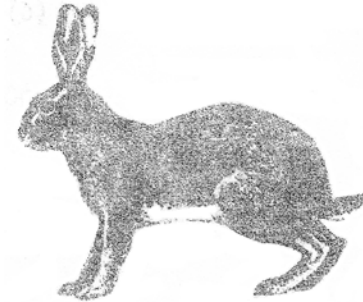
Waarschijnlijk, kwamen er ongeveer 10 jaar geleden in Offem ook vleermuizen voor in enkele holle beuken. De soort is hiervan niet te achterhalen.(10)

12.Konijn.

Talrijk in de duinen. Ook bekend van Offem en Nieuw-Leeuwenhorst.(10)
Is in Middeleeuwen ingevoerd.

13.Haas.

In de duinen, maar minder talrijk als het konijn. Op cultuurgronden en ook bekend van Offem.(10)

haas

14.Bever.

Thans in Nederland uitgestorven. Vindplaats van pre-historische resten te Katwijk.(6)

15.Eekhoorn.

Aanwezig in de Noordduinen.(10) Omstreeks 1860 in "de bossen bij Noordwijk" uitgezet.

16.Rosse Woelmuus.

Braakbalvondsten 1968-1974 van Noordduinen, AW-duinen, Offem, Nieuw-Leeuwenhorst en De Zuid.(8)

In 1983 braakbalvondsten Noordduinen.(9)

17.Woelrat.

Braakbalvondsten van Noordduinen (1969, 1971) en Offem (1973).(8).

18.Veldmuus.

Waarschijnlijk talrijk in duinen en op cultuurgronden. Een recente vondst: 1 ex dood in Noordduinen, kavel 1, 22-10-83.

19.Aardmuus.

Braakbalvondsten (ca 10 ex) in de Noordduinen 1968-1970.(8) Volgens van Wijngaarden(6) niet in westen van ons land.

20.Dwergmuus.

In 1966-1975 in braakballen van Nieuw-Leeuwenhorst, Noordduinen, AW-duinen en villapark De zuid.(8)

21.Bosmuus.

In braakballen uit de Noordduinen in 1983 talrijk.(9)

In de jaren zestig een nest in een koolmezenkast in Nieuw-Leeuwenhorst.(10)

22.Bruine Rat.

Braakbalvondsten van Offem en Noordduinen.(8) Komt waarschijnlijk alge - meen voor, vooral in de meer waterrijke gebieden.(10)

23.Huismuis.

Waarschijnlijk talrijk. Braakbalvondsten uit Noordduinen en De Zuid.(8)

24.Vos.

Waarschijnlijk al voor 1635 uit het duingebied verdwenen door jacht en Ontbossing.(3) Vanaf 1968 zijn er weer regelmatig vossen in de duinen waargenomen, het eerst bij Haarlem. Vandaar heeft de soort zich verder verspreid

en de vos komt nu in het gehele duingebied tussen Den Helder en Hoek van Holland voor (3).

Enkele waarnemingen:

februari 1979 : 1 ex op het strand ten noorden van Noordwijk.(7)

14-5-1983 : 1 ex Noordduinen, kavel 1.(10)

18-11-1983 : 2 ex Zeereep, ten noorden van de Langevelderslag.(10)

Vossenburchten zijn bekend van de AW-duinen, De Blink, de Noordduinen, Villapark De Zuid en Offem.

25.Hermelijn.

Tussen 1946 en 1970 een vangst of waarneming in de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout.(6) Waarschijnlijk in de duinen nog steeds aanwezig.

26.Wezel.

Als Hermelijn in 1982 gesignaleerd in Offem.(10)

27.Bunzing.

Als Hermelijn. Uit de Noordduinen echter enkele recente waarnemingen:

voorjaar 1982: 1 ex op terrein van de Noordwijkse Golfclub.(10)

In mei 1975 2 ex langs het Oorlogspad in de Noordduinen.(10)

28.Otter.

Thans in de duinen uitgestorven. Voor 1940 in de Oude Rijn bij Katwijk nog aanwezig.(6)

29.Gewone Zeehond.

Vrijwel jaarlijks worden zeehonden langs de kust bij Noordwijk gezien.

De meeste waarnemingen hebben waarschijnlijk betrekking op de Gewone

Zeehond. Exemplaren op het strand zijn meestal in slechte conditie.

Enkele recente waarnemingen:

11-08-77 : 1 ex rustend op het strand.(10)

08-09-78 : onvolw. ex op het strand in slechte conditie. Na transport naar Pieterburen en verblijf van 2 maanden aldaar uitgezet in de Waddenzee.(10)

18-11-79 : 1 ex voorbij zwemmend.(10)

feb.-mrt 82 : 1 ex op het strand.(10)

31-08-82 : idem.(10)

30.Grijze Zeehond.

Tussen 1946 en 1970 een vondst of waarneming.(6)

Een recente vondst 11-12-82: 1 ex op het strand direct ten noorden van Noordwijk in slechte conditie. Het dier werd opgenomen in het Zeehonden-centrum in Pieterburen.(10)

Waarschijnlijk afkomstig van de Oostkust van Schotland.(6)

31.Damhert.

In Nederland niet inheems. Op verschillende plaatsen uitgezet, o.a. recent in de AW-duinen en aldaar 3 ex gezien in oktober 1983.(10)

32.Edelhert.

Omstreeks 1750 in de duinstreek uitgestorven. In Noordwijk pre-historische vondst.(6)

33.Ree.

Ruim 100 jaar geleden kwamen nog slechts enkele exemplaren op de Veluwe Voor.(6) Nadien in het gehele land sterk toegenomen.

Na de tweede WO in de AW-duinen uitgezet. Nu daar stand houdend en zich uitbreidend. Ook permanent in de Noordduinen en de Blink aanwezig. Ook bekend van Offem.(10)

Enkele recente waarnemingen:

- 1973 : in april 1 ex Nieuw-leeuwenhorst.(10)
1979 : gedurende het hele voorjaar enkele exemplaren in de Blink aanwezig.
1982 : gedurende het gehele voorjaar 4-5 ex. in de Noordduinen aanwezig nabij de Weideweg.(10)
1983 : 6-3,22-5,28-5 ex 18-6 in kavel 1 in de Noordduinen en ook in kavel 2 en 6.
Najaar 1 ex op Offem.(10)

34.Bruinvis.

Is thans waarschijnlijk vrijwel uit de Noordzee verdwenen.
In de jaren vijftig en zestig regelmatig gesignaleerd.(10)
Een recente waarneming:
1980 : december 1 ex dood op het strand.(10)

35.Witsnuitdolfijn.

Op het strand van Noordwijk in 1918 1 ex. gestrand. Het dier was nog in Leven.(11)

36.Gewone Dolfijn.

Als Witsnuitdolfijn.(10)

37.Tuimelaar.

Vroeger waarschijnlijk geen onregelmatige gast.(10) Exacte data zijn echter niet bekend.

38.Griend.

In November 1970 2 ex. dood op het strand.(11)

39.Dwergvinvis.

Eén vondst bekend: november 1942, 1 ex. van 8-9 m. lang met een nog ongeboren jong van ca 1,60 m lang op het strand van Noordwijk.(10)

40.Potvis.

Twee strandingen op het Noordwijkse strand, 1614 en 1629. Eén van deze exemplaren had een lengte van 20 meter.(10)

41.Orka.

Vondst op het Noordwijkse strand in september 1909.(11)

B.Amfibieën.

1.Bruine Kikker.

Talrijk, vooral in nabijheid van zoet open water met oevervegetatie.(10)

2.Groene kikker.

Minder talrijk dan de Bruine kikker. Enkele gedocumenteerde waarnemingen:
1975 : enkele ex, in Offem.(10)
1977 : voorjaar: 6 ex in de paddenvangkisten aan de Kapellenboslaan.(10)

3.Gewone pad.

Talrijk in duinen, bossen en cultuurland.
1976 : 75 ex doodgereden langs Westeinde.(10)
1977 : 300 ex "overgezet" via vanginstallaties aan de Kapelleboslaan.(10)

4.Kleine Watersalamander.

Waarschijnlijk sterk achteruitgegaan. Nu nog bekend van Offem e.o.(10)

5.Rugstreeppad

Na 1965 ten noorden van Noordwijk waargenomen.(4)

C.Reptielen.

1.Dikkopschildpad.

Eén dood exemplaar gevonden, aangespoeld in Noordwijk in 1954.(1)
In 1959 een beenstuk gevonden ten noorden van Noordwijk.(1)

2.Lederschildpad.

Eén recente waarneming: 23-10-83 één dood exemplaar aangespoeld op het strand ten noorden van Langevelderslag.(7)

3.Zandhagedis.

Plaatselijk nog in de duinen. Exacte waarnemingen bekend uit Noordduinen en Zuidduinen van Noordwijk.(10)
Een waarneming: in 1982 in kavel 1 in de Noordduinen 4 exemplaren.

Dick Hoek

Bronnen:

1. Bergmans W en A.Zuiderwijk 1980. Amfibieën en Reptielen in Nederland, W.M.nr.139 van de KNNV.
2. Brink Mr.F.H.v.d.1972. Zoogdierengids voor alle in ons land en in overig Europa voorkomende zoogdiersoorten.
3. Mulder J.L.1982. De vos in de duinen. In DUIN 1982,nr.2.
4. Sparreboom Max (red) 1981. De Amfibieën en reptielen van Nederland, België en Luxemburg.
- 5.V.d.Weijden H.G. Staatsbosbeheer 1982. Waarnemingen van zoogdieren in Zuid-Holland en aanbevelingen voor beheer.
- 6.Wijngaarden A.van, V.van Laar en M.D.D.Trommel 1971. De verspreiding van de Nederlandse zoogdieren. Lutra nr.13 en RIN-mededeling 34.
- 7.Verschillende persberichten.
- 8.Braakballenonderzoek Wim van Duin 1968-1974.
- 9.Idem Peter van Wely 1983.
- 10.Veldwaarnemingen van leden van de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk, incidenteel gepubliceerd in de Strandloper of in de Jaarverslagen van de Stichting Vogelasiel Noordwijk: anders dagboeknotities.
- 11.Waarnemingen, verzameld door Wim Baalbergen.

Stop de Snippenjacht nu!

Ieder jaar staan de kranten bol over de trekvogelmoord in Italië en andere zuidelijke landen. Ieder jaar wordt uitvoerig ingegaan op de zeehondenslachting in Canada. Schijnbaar komen deze vernietigingscampagnes in Nederland niet voor, maar de werkelijkheid is dat hier 35.000 jagers klaar staan om op Snippenjacht te gaan. De snippen richten geen schade aan in land-, tuin- en bosbouw en ze zijn bovendien niet talrijk. Waarom wordt er dan toch op gejaagd? Omdat een snippenveertje op de jagershoed een bewijs van schietvaardigheid is of omdat de snip goed smaakt? De jacht op de Poelsnip en het Bokje is inmiddels gesloten, wanneer gebeurt dit met de twee andere soorten?

(Voorhouts Weekblad 8-11-83, verkort)